

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף נו of מסכת עבודה זרה. Some of the topics we will learn about include.

The three opinions regarding from what point is freshly pressed wine considered complete to become יין נסך and to become obligated in תרומות ומעשרות.

משיירד לבור

The wine is completed after it leaves the גת, the press, and enters the בור, the storage pit.

OR

משיקפה בבור

The wine is completed after it sits for awhile in the בור and the grape pits float up to the surface.

OR

משישלה בחביות

The wine is completed after it is transferred from the בור into barrels.

A

From what point is freshly pressed wine considered complete to become יין נסך and to become obligated in תרומות ומעשרות.

משיירד לבור

משיקפה בבור

משישלה בחביות

B

הר"ב's distinction regarding the Mishnah's Halachah

ירד לבור

מה שבבור אסור

והשאר מותר

If the עכו"ם touched the wine after it entered the בור, only the wine inside the בור becomes forbidden, but the remaining wine inside the גת is permitted, because this wine was not yet complete.

לא החזיר גרגותני לגת

מותר

The wine inside the גת is permitted only if the strainer was not put back into the גת. However,

החזיר גרגותני לגת

אסור

But if the strainer was put back into the גת, the wine inside the גת becomes forbidden, because the יין נסך inside the strainer gets mixed into the גת.

ניסוך דרגל

לא שמיה ניסוך

Wine becomes יין נסך only if a non-Jew touched it with his hand, but it does not become יין נסך if he touched wine with his feet.

And there's a discussion whether

מותר בהנאה

The wine becomes permitted only in other benefits, but is forbidden for drinking, OR

מותר בשתיה

The wine is permitted even for drinking.

B

**ירד לבור
מה שבבור אסור
והשאר מותר**

**לא החזיר גרגותני לגת
מותר**

**החזיר גרגותני לגת
אסור**

**ניסוך דרגל
לא שמיה ניסוך**

1 So, let's review ...

The Mishnah taught

ואינו עושה יין נסך
עד שירד לבור

Wine that was pressed does not become יין נסך until after it leaves the גת, the press, and enters the בור, the storage pit, because only then is the wine considered complete.

The Gemara questions this from a Mishnah in מסכת מעשרות:

והתניא יין משיקפה

The obligation to separate תרומות ומעשרות from wine begins later, after the wine sits in the בור for a while and the grape pits float up to the surface.

And this implies that beforehand, the wine is incomplete even though it has already entered the בור.

The Gemara offers two explanations:

1.

רבי says

לא קשיא

הא רבי עקיבא הא רבנן

This is actually a מחלוקת רבי עקיבא וחכמים as we see in the following Braisa:

יין משריד לבור

רבי עקיבא אומר משיקפה

The חכמים hold like our Mishnah and regarding both תרומות ומעשרות and יין נסך the wine is considered complete when it enters the בור, even before the pits surface.

While רבי עקיבא holds regarding both תרומות ומעשרות and יין נסך that the wine is considered complete only after the pits surface, but not before when it entered the בור.

1

From the previous Mishnah...

ואינו עושה יין נסך
עד שירד לבור

Wine that was pressed does not become יין נסך until after it leaves the גת, the press, and enters the בור, the storage pit, because only then is the wine considered complete.

?

והתניא יין משיקפה

The obligation to separate תרומות ומעשרות from wine begins later, after the wine sits in the בור for a while and the grape pits float up to the surface.

And this implies that beforehand, the wine is incomplete even though it has already entered the בור.

1

רבא

לא קשיא

הא רבי עקיבא הא רבנן

This is actually a מחלוקת רבי עקיבא וחכמים as we see in the following Braisa:

יין משריד לבור
רבי עקיבא אומר משיקפה

The חכמים hold like our Mishnah and regarding both תרומות ומעשרות and יין נסך the wine is considered complete when it enters the בור, even before the pits surface.

While רבי עקיבא holds both תרומות ומעשרות and יין נסך wine is complete only after the pits surface, but not before when it entered the בור.

2 The Gemara then cites a contradicting Mishnah in מסכת מעשרות:
 יין משירד לבור ויקפה
 רבי עקיבא אומר
 משישלה בחביות
 The חכמים hold regarding תרומות ומעשרות the wine is considered complete only when the pits surface in the בור;
 While רבי עקיבא holds regarding תרומות ומעשרות that the wine is considered complete only after it was transferred from the בור into barrels.

And the Gemara explains that there is no Machlokes between the Braisa and Mishnah in מעשרות and the Braisa must be reworded to conform with the Mishnah
 יין משירד לבור ויקפה
 רבי עקיבא אומר משישלה בחביות

However, our Mishnah, here in עבודה זרה מסכת clearly says ואינו עושה יין נסך עד שירד לבור

Therefore, according to רבא תלתא תנאי היא
 There are three opinions.

1. Our Mishnah holds regarding both תרומות ומעשרות and יין נסך משירד לבור
2. The חכמים hold regarding both משיקפה בבור
3. And רבי עקיבא holds regarding both משישלה בחביות

2 *A contradicting Mishnah. . .*

**יין משירד לבור ויקפה
 רבי עקיבא אומר
 משישלה בחביות**

The חכמים hold regarding תרומות ומעשרות the wine is considered complete only when the pits surface in the בור;

While רבי עקיבא holds regarding תרומות ומעשרות the wine is considered complete only after it was transferred from the בור into barrels.

The Braisa must be reworded to conform with the Mishnah

**יין משירד לבור ויקפה
 רבי עקיבא אומר
 משישלה בחביות**

However, our Mishnah, here in עבודה זרה מסכת clearly says

**ואינו עושה יין נסך
 עד שירד לבור**

*Therefore, according to רבא תלתא תנאי היא
 There are three opinions.*

- 3 - <i>רבי עקיבא holds regarding both</i> משישלה בחביות	- 2 - <i>The חכמים hold regarding both</i> משיקפה בבור	- 1 - <i>Our Mishnah holds regarding תרומות ומעשרות and יין נסך</i> משירד לבור
--	---	---

3

2.
 The Gemara offers a second approach:
 Perhaps there is no Machlokes between our Mishnah and the Mishnah in מעשרות, because we can differentiate between יין נסך and תרומות ומעשרות, as follows:
 It is only regarding יין נסך that our Mishnah rules משירד לבור
 Because
 שאני יין נסך דאחמירו ביה רבנן
 The חכמים were more stringent with יין נסך, that the wine becomes אסור at an earlier point.
 However, regarding תרומות ומעשרות, our Mishnah may concur either with the חכמים that משיקפה בבור
 OR, with רבי עקיבא that משישלה בחביות
 =====

3

2

Perhaps there is no Machlokes between our Mishnah and the Mishnah in מעשרות, because we can differentiate between יין נסך and תרומות ומעשרות, as follows:

However, regarding תרומות ומעשרות, our Mishnah may concur either with the חכמים that

משיקפה בבור
 OR,

with רבי עקיבא that

משישלה בחביות

It is only regarding יין נסך that our Mishnah rules

משירד לבור

Because

שאני יין נסך דאחמירו ביה רבנן

The חכמים were more stringent with יין נסך, that the wine becomes אסור at an earlier point.

4 The Mishnah taught

ירד לבור
 מזה שבבור אסור
 והשאר מותר
 If the עכו"ם touched the wine after it entered the בור, only the wine inside the בור becomes forbidden, while the remaining wine inside the גת is permitted, because this wine was not yet complete.

רב הונא says
 לא שנו אלא שלא החזיר גרגותני לגת
 מותר
 אבל החזיר גרגותני לגת
 אסור
 The wine inside the גת is permitted only if the strainer was not put back into the גת;
 But if the strainer was put back into the גת, the wine inside the גת becomes forbidden, because the יין נסך inside the strainer was mixed into the wine in the גת.

And as the Gemara explains, the wine inside the גרגותני became יין נסך either through
 נצוק
 The flow from the strainer to the בור, and רב הונא holds
 נצוק חיבור
 The flow that goes from one כלי to the other connects the two bodies of liquid as one, and the wine in the גרגותני is considered בבור.
 OR
 The wine inside the גרגותני became יין נסך because
 שפחסתו בורו
 The גרגותני overflowed and its יין נסך went into the בור.
 =====

4

From the previous Mishnah...

ירד לבור
 מה שבבור אסור
 והשאר מותר

If the עכו"ם touched the wine after it entered the בור, only the wine inside the בור becomes forbidden, while the remaining wine inside the גת is permitted, because this wine was not yet complete.

כי כונא

אבל
 החזיר
 גרגותני לגת
 אסור

But if the strainer was put back into the גת, the wine inside the גת becomes forbidden, because the יין נסך inside the strainer was mixed into the wine in the גת.

לא שנו אלא
 שלא החזיר
 גרגותני לגת
 מותר

The wine inside the גת is permitted only if the strainer was not put back into the גת;

The wine inside the גרגותני became יין נסך ...

Or because
שפחסתו בורו
 The בור overflowed and its יין נסך went into the גרגותני.

Either through
נצוק

The flow from strainer to the בור, and רב הונא holds

נצוק חיבור

The flow that goes from one כלי to the other connects the two bodies of liquid as one, and the wine in the גרגותני is considered בבור.

5 The Gemara proceeds with the Halachah of ניסוך דרגל לא שמייה ניסוך Wine becomes נסך only if a non-Jew touched it with his hand, but it does not become נסך if he touched wine with his feet.

As we see from the following incident:
 ההוא ינוקא דתנא עכו"ם בשית שני
 There was a child who studied זרה מסכת עבודה זרה at age six and he was asked,
 מהו לדרוך עם העכו"ם בגת
 Is it permitted for a Jew and non-Jew to press wine together with their feet?

The ינוקא answered
 דורכין עם העכו"ם בגת
 It is permitted, if
 דציירנא להו לידיה
 The non-Jews hands are tied so that he cannot touch the wine; and although
 והא קא מנסך ברגל
 The non-Jew's feet do touch the wine?
 This is not a concern, because
 ניסוך דרגל לא שמייה ניסוך
 =====

5 **ניסוך דרגל לא שמייה ניסוך**
 Wine becomes נסך only if a non-Jew touched it with his hand, but it does not become נסך if he touched wine with his feet.

As we see from the following incident:

ההוא ינוקא דתנא עכו"ם בשית שני
 There was a child who studied זרה מסכת עבודה זרה at age six

He was asked,
מהו לדרוך עם העכו"ם בגת
 Is it permitted for a Jew and non-Jew to press wine together with their feet?

The ינוקא answered
דורכין עם העכו"ם בגת
 It is permitted, if
דציירנא להו לידיה
 The non-Jews hands are tied so that he cannot touch the wine;

And although
והא קא מנסך ברגל
 The non-Jew's feet do touch the wine?

This is not a concern, because
ניסוך דרגל לא שמייה ניסוך

6 The Gemara now discusses whether the concept of ניסוך דרגל לא שמייה ניסוך Applies only to היתר הנאה, that the wine remains permitted only in other benefits, but is forbidden for drinking OR

This concept applies even to היתר שתיה, the wine is permitted even for drinking?

As there was an incident of ניסוך דרגל, and ושהייה שמואל תלתא ריגלי because as Rashi explains שהיו מתקבצין לשמוע דרשה The Chachamim come together to hear the Drashah before YomTov, and שמואל was hoping he would be able to issue a היתר שתיה.

As the Gemara explains, ניסול דרגל is comparable to מגע שלא בכונת ניסוך If a non-Jew touched wine with no intentions to pour the wine, which depends on the following Machlokes:

The חכמים hold מדדו בין ביד בין ברגל ימכר

If a non-Jew measured wine with his hand or feet, the wine must be sold, because they hold

מגע שלא בכונה Is אסור בשתיה, But מותר בהנאה;

רבי נתן disagrees and says it depends: ביד אסור

If the non-Jew measured the wine by hand, the wine is מותר בהנאה; ברגל מותר

If he measured the wine with his foot, the wine is מותר; But it is not clear whether the wine is only מותר בהנאה or even מותר בשתיה?

However, in a later Mishnah, רבי שמעון clearly holds that מגע שלא בכונה מותר בשתיה

And שמואל was hoping to find another תנא who supports רבי שמעון, and then he would permit the ניסוך דרגל even for drinking.

6 **ניסוך דרגל לא שמייה ניסוך**

היתר הנאה

The wine remains permitted only in other benefits, but is forbidden for drinking

היתר שתיה

the wine is permitted even for drinking?

As there was an incident of ניסוך דרגל, and ושהייה שמואל תלתא ריגלי שהיו מתקבצין לשמוע דרשה

The Chachamim come together to hear the Drashah before YomTov, and שמואל was hoping he would be able to issue a היתר שתיה.

As the Gemara explains, ניסול דרגל is comparable to

מגע שלא בכונת ניסוך

If a non-Jew touched wine with no intentions to pour the wine, which depends on the following Machlokes:

יב ימן **ביד אסור**
If the non-Jew measured the wine by hand, the wine is אסור בהנאה;

ברגל מותר
If he measured the wine with his foot, the wine is מותר; But it is not clear whether the wine is only מותר בהנאה or even מותר בשתיה?

חכמים **מדדו בין ביד בין ברגל ימכר**
If a non-Jew measured wine with his hand or feet, the wine must be sold, because they hold מגע שלא בכונה **אסור בשתיה מותר בהנאה**

However, in a later Mishnah, רבי שמעון clearly holds that **מגע שלא בכונה מותר בשתיה**

And שמואל was hoping to find another תנא who supports רבי שמעון, and then he would permit the ניסוך דרגל even for drinking.